

MINISTER GOSPODARKI

Warszawa, 16 lipca 2010 r.

DRO-III-0702 - 2/ 1 /10

L.dz. 663/10

**Pan
Jan Wyrowiński
Komisja Gospodarki Narodowej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 2 lipca 2010 r. (znak: BPS/KGN-042/38/10), dotyczące posiedzenia komisji pt. *Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami złóż w kontekście projektu nowego Prawa geologicznego i górniczego oraz ujawnienia potencjalnych zasobów gazu w niekonwencjonalnych złóżach na terenie Polski*, przedstawiam poniższe informacje na temat perspektyw wykorzystania gazu łupkowego w Polsce.

Na wstępie pragnę poinformować, że przyznawanie koncesji, zarówno dla złóż konwencjonalnych, jak i niekonwencjonalnych należy do kompetencji Ministra Środowiska.

Całkowite udokumentowane i wydobywalne¹ konwencjonalne zasoby gazu ziemnego w Polsce wynoszą około 100 mld m³. Biorąc pod uwagę obecną wielkość wydobycia tego gazu ziemnego żywotność posiadanych udokumentowanych zasobów gazu przewidywana jest na około 25 lat. Szacunki zagranicznych firm konsultingowych dotyczące wielkości gazu w złóżach niekonwencjonalnych są wielokrotnie większe w porównaniu do zasobów w złóżach niekonwencjonalnych – *Wood Mackenzie* określają je na 1,4 bln m³, zaś *Advanced Res. Int.* na 3 bln m³ zasobów wydobywalnych gazu. Jednak te szacunki wymagają weryfikacji poprzez przeprowadzenie odpowiednich badań geologicznych.

W Polsce w latach 2000–2009 zapotrzebowanie na gaz ziemny wzrosło o około 25% (2009 r. – 13,3 mld m³). Większość gazu jest przedmiotem importu, a około 30% jest

¹ zasoby wydobywalne - część geologicznych zasobów bilansowych gazu ziemnego, przewidywanych do ewentualnego wydobycia przy zastosowaniu aktualnej techniki wydobywczej.

pozyskiwane z rodzimych złóż zlokalizowanych głównie na Niziu Polskimi i Zasadliskim Przedkarpacim.

Jeżeli weźmie się pod uwagę wielkość zużycia gazu na mieszkańca w ciągu roku, to widać wyraźnie zasadnicze różnice pomiędzy stopniem rozwoju rynku gazu ziemnego w Polsce, a rynkami gazu w wybranych krajach UE. Dla Polski jednostkowe zużycia gazu ziemnego to około 360 m³/osoba*rok. Zarówno w krajach sąsiadujących z Polską, jak i w największych państwach UE, wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy, np.: Słowacja – 1011, Niemcy – 1058, Austria – 1147, Wielka Brytania – 1498, Węgry – 1252, Litwa – 918, średni dla UE – 998. Około trzykrotnie niższy wskaźnik dla Polski w porównaniu z wskaźnikiem UE wynika między innymi z niskiego wykorzystania gazu ziemnego w sektorze wytwarzania energii elektrycznej (dominuje wykorzystanie węgla kamiennego i brunatnego), a także z niskiego stopnia gazyfikacji miejscowości, zwłaszcza w północno – wschodniej części kraju.

Do głównych perspektyw wykorzystania gazu łupkowego w Polsce można zaliczyć:

- rozwój rynku gazu, zwłaszcza w tych częściach kraju, które charakteryzują się niskim wskaźnikiem gazyfikacji miejscowości,
- rozwój wykorzystania gazu w ciepłownictwie i sektorze wytwarzania energii elektrycznej,
- rozwój wykorzystania gazu ziemnego jako paliwa w transporcie.

Jak już wcześniej wspomniano, niskie jednostkowe zużycie gazu ziemnego w kraju wynika m. in. z braku dostępu do sieci gazu w znacznej części Polski. Dla uzmysłowienia tego faktu może posłużyć wskaźnik udziału ludności korzystającej z sieci gazowej w wybranych województwach: podkarpackie – 70%, małopolskie – 62%, lubelskie – 38%, podlaskie – 26%. Z powyższych przykładów widać wyraźnie znaczące zróżnicowanie w dostępie do sieci gazowej. Można te dane także interpretować jako znaczny potencjał dla rozwoju rynku gazu w oparciu o gaz łupkowy. Co ważne, perspektywiczne obszary występowania gazu łupkowego w znacznej części pokrywają się z obszarami o niskim stopniu gazyfikacji.

Warto podkreślić, że w wielu państwach gaz ziemny jest szeroko wykorzystywany do wytwarzania energii elektrycznej. W Polsce wykorzystanie gazu ziemnego do tego celu obecnie jest marginalne – udział energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach gazowych przedstawia się następująco: 2008 r. – 3,2%, 2009 r. – 3,3%). Na świecie z gazu ziemnego wytwarza się około 20% energii elektrycznej. Także w większości krajów UE gazowe jednostki wytwórcze są

szeroko wykorzystywane do wytwarzania energii elektrycznej, przykładowo w Holandii, Irlandii i Włoszech przekracza 40% w odniesieniu do całkowitej produkcji energii elektrycznej.

Biorąc pod uwagę zobowiązania ekologiczne wynikające z przystąpienia do Unii Europejskiej (m.in. pakiet klimatyczno-energetyczny), rosące w kraju zapotrzebowanie na energię elektryczną, strukturę wiekową bloków energetycznych oraz perspektywę dynamicznego rozwoju energetyki wiatrowej należy spodziewać się rozwoju mocy wytwórczych opartych na gazie ziemnym w najbliższych latach. Zatem wykorzystanie gazu łupkowego w sektorze wytwarzania energii elektrycznej i ciepłownictwie wydaje się być korzystnym rozwiązaniem. Zakładając realizację kilku inwestycji w bloki gazowo – parowe należy oczekiwać wzrostu zapotrzebowania na gaz ziemny o około 2 mld m³/rok.

W ostatnich latach obserwuje się, zarówno w krajach UE, jak i w skali świata wzrost wykorzystania gazu jako paliwa w transporcie. Za takim rozwiązaniem przemawiają zarówno względy ekologiczne jak i ekonomiczne. Obecnie w kraju jest około 2100 pojazdów napędzanych gazem ziemnym. W krajach UE najwięcej jest takich pojazdów: we Włoszech – 676 850, w Niemczech – 85 000 i Bułgarii – 60 236. Obecnie prowadzone są prace mające na celu wypracowanie rozwiązań umożliwiających wzrost wykorzystania gazu ziemnego w Polsce.

Warto także podkreślić, że w optymistycznym przypadku pozyskania znaczących zasobów gazu łupkowego, część tego paliwa mogłaby być przedmiotem eksportu.

Reasumując, biorąc pod uwagę obecni niski stopień rozwoju rynku gazu w Polsce, jest wiele interesujących perspektyw wykorzystania gazu łupkowego. Po potwierdzeniu istnienia gazu w złożach niekonwencjonalnych decydującym elementem, który rzutować będzie o skali jego pozyskania będzie koszt wydobycia (biorąc pod uwagę doświadczenia amerykańskie koszty wydobycia gazu ze złóż niekonwencjonalnych są wyższe aniżeli w przypadku złóż konwencjonalnych). Ponadto należy podkreślić, że dla realizacji wydobycia gazu łupkowego niezbędne jest zarówno przygotowanie nowego otoczenia regulacyjnego (m.in. ustawy o korytarzach przesyłowych, nad którą trwają obecnie prace w Ministerstwie Gospodarki), jak również znaczące inwestycje w infrastrukturę przesyłową i wydobywczą.

Ministerstwo Gospodarki dołoży wszelkich starań mających na celu zagospodarowanie w przyszłości niekonwencjonalnych złóż gazu ziemnego. Pozyskanie paliwa gazowego z tych złóż umożliwiłoby zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego Polski.

2 *Janusz Lewandowski*
z up. MINISTER
Janusz Lewandowski
Ministerstwo Gospodarki
ul. Rakowiecka 17, 00-975 Warszawa